

Arbeidstilsynet

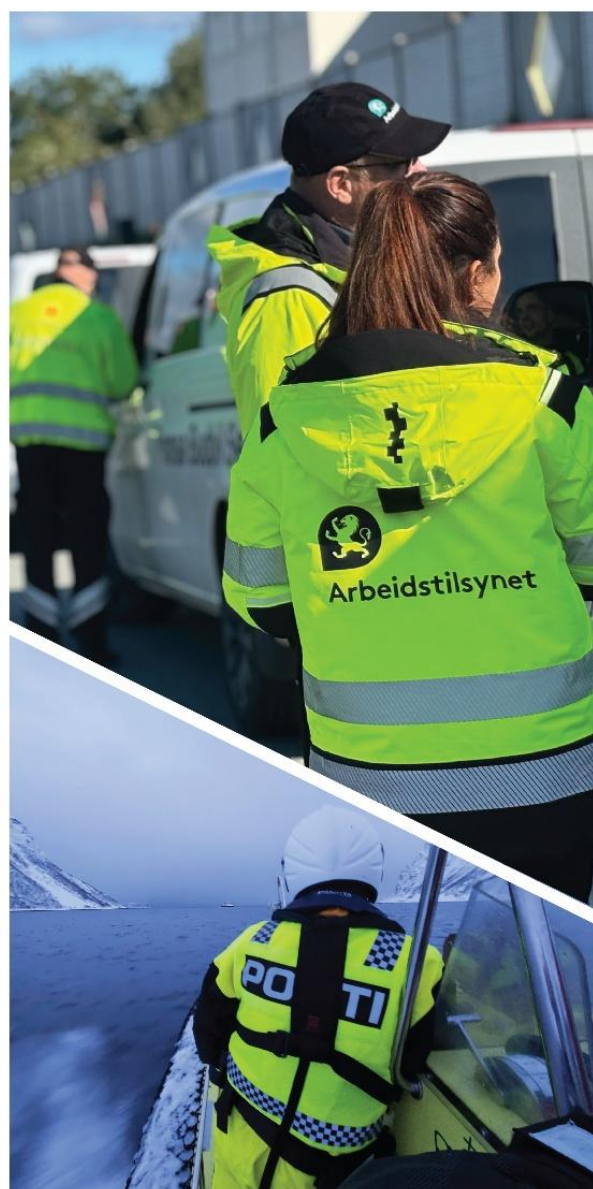

Skatteetaten

A-krimssamarbeidet

Sammen mot arbeidslivskriminalitet

Felles årsrapport 2025 for etatenes innsats mot arbeidslivskriminalitet

Innhold

Felles årsrapport 2025.....	1
for etatenes innsats mot	1
arbeidslivskriminalitet.....	1
Innhold	1
Styringsgruppens oppsummering av 2025	2
Kort om a-krimssamarbeidet	3
Organisering av og ressurser i a-krimssamarbeidet	3
Etatene jobber med å videreutvikle samarbeidet.....	4
Mål og prioriteringer for a-krimssamarbeidet	5
Etatene har felles mål for innsatsen	5
Prioriteringer for 2025 - merverdi, samhandling og innsats mot kriminelle nettverk	6
Innsats mot arbeidslivskriminalitet i 2025	7
Merverdi og samhandling prioriteres	7
Kunnskap bygges.....	9
Innsats for å redusere kapasiteten og intensjonen til sentrale trusselaktører ...	11
Innsats for å sikre rettigheter og plikter for utenlandske arbeidstakere	12
Innsats for at oppdragsgivere og forbrukere ikke skal bidra til arbeidslivskriminalitet	14
Synligheten av a-kriminnsatsen.....	17
Eksempler på innsats	18
Utvalgte nøkkeltall for innsatsen.....	25
Kontroller og sanksjoner mot arbeidslivskriminalitet	25
Informasjon og veiledning mot arbeidslivskriminalitet	28
Vurdering av måloppnåelse: brukermål.....	30
Sentrale trusselaktører sin kapasitet og intensjon	30
Utenlandske arbeidstakeres rettigheter og plikter.....	32
Oppdragsgivere og forbrukeres kjøp av varer og tjenester	33
Vurdering av måloppnåelse: samfunnsmål	35
Profittmotiverte lovbrudd i arbeidslivet - risikovurdering 2026-2028	36

Styringsgruppens oppsummering av 2025

I 2015 ble de tre første tverretatlige a-krimsentrene etablert. Ti år senere er samarbeidet utviklet til en varig nasjonal struktur med åtte a-krimsentre, tre lokale a-krimssamarbeid og et Nasjonalt tverretatlig analyse- og etterretningssenter (NTAES), i tillegg til betydelige ressurser fra etatenes linjer. Ved å koble etatenes kunnskap, virkemidler og sanksjoner har vi oppnådd en samlet slagkraft som overstiger det hver etat ville hatt alene. Samarbeidet har styrket felles situasjonsforståelse, virkemiddelbruk og resultater. En sentral utfordring for å kunne videreutvikle a-krimssamarbeidet, er å få på plass en bedre felles IKT-løsning som ivaretar regulatoriske krav og forretningsmessige behov, til støtte for aktiviteter i samarbeidet.

Innsatsen mot arbeidslivskriminalitet er mer aktuell enn noensinne. Dette underbygges i NTAES sin rapport «Profittmotiverte lovbrudd i arbeidslivet. Risikovurdering arbeidslivskriminalitet 2026-2028», som peker på økt profesjonalitet, kompleksitet og profittmotivasjon hos aktørene.

Det tverretatlige a-krimssamarbeidet har gjennom 2025 hatt økt oppmerksomhet på å oppnå merverdi gjennom koordinert innsats. Etatene arbeider kontinuerlig med å bygge og dele kunnskap om aktører som mistenkes for å utnytte sårbare arbeidstakere, begå trygdebedragerier eller unndra skatter og avgifter for å oppnå økonomisk vinning. Kunnskapen legges til grunn for å prioritere innsats, virkemidler og sanksjoner. Sentralt står en mest mulig effektiv utnyttelse av de samlede ressursene i a-krimssamarbeidet. Resultatene kommer ofte etter felles innsats og målrettet arbeid over tid.

A-krimssamarbeidet er viktig for å avdekke nye risikoområder. Opplevelsesturisme, herunder nordlysturisme, er ett eksempel. A-krimsentrene i Troms og Finnmark og i Nordland har hatt betydelig innsats mot useriøse aktører i dette markedet, både gjennom kontroller og forebyggende tiltak for å bidra til like konkurransevilkår og en seriøs næring.

Synlighet i media er et viktig virkemiddel i det forebyggende arbeidet. I 2025 har det vært en markant økning i antall mediesaker som omhandler a-krimssamarbeidet. Mediene viser særlig interesse for tema som nordlysturisme, drosjenæringen, oppsøkende håndverkere, dagligvarebransjen og bilpleie. Den økte oppmerksomheten bidrar til å synliggjøre utfordringsbildet, styrke den allmennpreventive effekten og sette arbeidslivskriminalitet tydeligere på dagsorden.

Kort om a-krimssamarbeidet

Regjeringens handlingsplan mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet fra august 2025 viderefører beskrivelsen av arbeidslivskriminalitet som ulike former for profittmotivert kriminalitet i arbeidslivet. Kriminaliteten skjer på bekostning av arbeidstakeres arbeidsvilkår og rettigheter, og rammer også skattefundamentet og velferdssystemet. Et godt tverretattlig samarbeid er nødvendig for å forebygge og bekjempe arbeidslivskriminalitet.

Organisering av og ressurser i a-krimssamarbeidet

A-krimssamarbeidet er et formalisert tverretattlig samarbeid mellom Arbeidstilsynet, Nav, politiet og Skatteetaten.

Etatenes innsats for å forebygge og bekjempe arbeidslivskriminalitet, utføres i et a-krimssamarbeid både på lokalt og nasjonalt nivå, og i linjen i den enkelte etat. De tverretattlige a-krimssentrene, der etatene er samlokalisert, er en sentral del av innsatsen. I geografiske områder som ikke dekkes av et senter, er det lokale a-krimssamarbeid. Sentrene og lokale samarbeid dekker til sammen hele landet.

A-krimssentrene skal som et minimum ha en tverretattlig kjernebemanning på fem medarbeidere i en kunnskapsgruppe og ti medarbeidere i en kontrollgruppe. I tillegg har alle sentrene en senterleder med ansvar for den daglige ledelsen, og ledere som sitter i regionale og lokale ledergrupper. Turnover i sentrene og perioder med manglende ressurser og kompetanse, spesielt innen etterretning, har vært en utfordring også i 2025.

Lokale a-krimssamarbeid har ikke tilsvarende ressurser og rammer som et senter, eller krav om minimum ressursinnsats fra etatene. De leverer likevel godt ut fra forutsetningene og rammene de har.

Ressursene i sentrene og lokale samarbeid er, og skal være begrenset, så ressurser i etatenes linjer har en sentral rolle i a-krimssamarbeidet. Dette gjelder spesielt ved bruk av tyngre og mer tidkrevende virkemidler og sanksjoner. De bidrar også med å bygge kunnskap som grunnlag for å prioritere innsats. Videre jobber linjene med andre operative tiltak for å forebygge og redusere arbeidslivskriminalitet. Etatene jobber også tverretattlig med utviklingstiltak for å effektivisere og forbedre innsatsen og for å drifte og videreutvikle a-krimssamarbeidet.

Nasjonalt tverretattlig analyse- og etterretningssenter (NTAES) er et samarbeid mellom Arbeidstilsynet, Nav, politiet og Skatteetaten i arbeidet mot økonomisk

kriminalitet, herunder arbeidslivskriminalitet. NTAES utarbeider nasjonale analyse- og etterretningsprodukter som beslutningstøtte. Senteret har ti medarbeidere og en daglig leder.

Den felles styringsmodellen for a-krimssamarbeidet gir rammer for organiseringen av samarbeidet og for gjennomføringen av innsatsen. En sentral rolle i styringsmodellen er den nasjonale styringsgruppen for NTAES og a-krimssamarbeidet. Denne består av ledere som har fått delegert ansvaret for a-krimssamarbeidet i sin etat.

Etatene jobber med å videreutvikle samarbeidet

I 2023 fikk etatene likelydende oppdragsbrev fra sine departementer om å videreutvikle a-krimssamarbeidet. Under beskrives fire utviklingsområder for 2025.

Utvikling av styring og oppfølging av a-krimssamarbeidet

For å bedre styringen og oppfølgingen av a-krimssamarbeidet, ga styringsgruppen for NTAES og a-krimssamarbeidet ut et felles styringsdokument for 2024. Dette ble fulgt opp med et nytt styringsdokument med overordnede prioriteringer for 2025. Mottakere var regionale ledergrupper for a-krimssentrene og ledergrupper for lokale a-krimssamarbeid. For å sikre samarbeid med etatenes linjer i oppfølging av prioriteringene, ble også relevante ressurser i etatene gjort kjent med styringsdokumentet. Høsten 2025 ble det gjort et forsøk med rapportering fra sentrene og lokale samarbeid for deler av styringsdokumentet. I 2026 vil dette videreutvikles for å sikre god oppfølging av det årlige styringsdokumentet.

Utvikling av kunnskapsbasert styring og kunnskapsbygging

Det er et grunnprinsipp for a-krimssamarbeidet at innsatsen skal være kunnskapsstyrt, og at kunnskapsbygging er etatenes felles ansvar. I 2025 har NTAES, gjennom arbeidet med rapporten «Profittmotivert kriminalitet i arbeidslivet, Risikovurdering arbeidslivskriminalitet 2026-2028», identifisert behovet for en nasjonal innhentingsplan for informasjon om arbeidslivskriminalitet. Dette vil blant annet legge til rette for mer strukturert og koordinert kunnskapsproduksjon i a-krimssamarbeidet. Kunnskapsproduktene skal danne grunnlag for prioritering og styring av tiltak for å forebygge og bekjempe kriminalitet.

Utvikling av indikatorsett med vektingsmodell for identifisering og prioritering av sentrale trusselaktører

For å identifisere og prioritere sentrale trusselaktører i innsatsen mot arbeidslivskriminalitet, er det utviklet et indikatorsett med vektingsmodell. Målet er å sikre en mer lik prioritering av trusselaktører som bør følges opp. Verktøyet er

utviklet i samarbeid mellom NTAES, a-krimsentrene, lokale a-krimssamarbeid og etatenes linjer. I 2025 har sentrene og lokale samarbeid begynt å ta i bruk verktøyet. NTAES har ansvaret for koordinering og videreutvikling av verktøyet.

Utvikling av felles IKT-løsning

Utvikling av en felles IKT-løsning til støtte for aktiviteter i a-krimssamarbeidet, har vært et pågående utviklingstiltak gjennom flere år. I 2019 fikk etatene en samlet varig tildeling fra departementene på 10 millioner kroner til IKT-støtte. Dette er brukt til å drifte og videreutvikle en samarbeidsløsning med et budsjett på 10 til 12 millioner kroner per år.

Skatteetaten har i 2025 gjennomført en utredning av dagens samarbeidsløsning, blant annet som et ledd i oppfølging av oppdragsbrev av 2023, ansvar gitt i a-kriminformasjonsforskriften og rollen som produktansvarlig for løsningen. Avtalen for dagens plattform utløper i mars 2027. Utredningen anbefaler en modernisert løsning, som vil kreve investeringer utover etatenes ordinære rammer. Forslaget innebærer blant annet tiltak som forbedrer sikkerheten og sikrer overholdelse av regulatoriske krav. Dette gjelder særlig forhold relatert til arkivering, tilgangsstyring SharePoint, loggføring, back up og gjenoppretting. For at etatene skal ha en samarbeidsløsning når avtalen utløper, planlegger Skatteetaten en ny anbudsprosess, som skal sikre minimumsfunksjonalitet for videre samarbeid.

Mål og prioriteringer for a-krimssamarbeidet

Etatene har felles mål for innsatsen

Etatene har et felles samfunns mål om å redusere arbeidslivskriminalitet. Innsatsen er rettet mot tre felles brukermål:

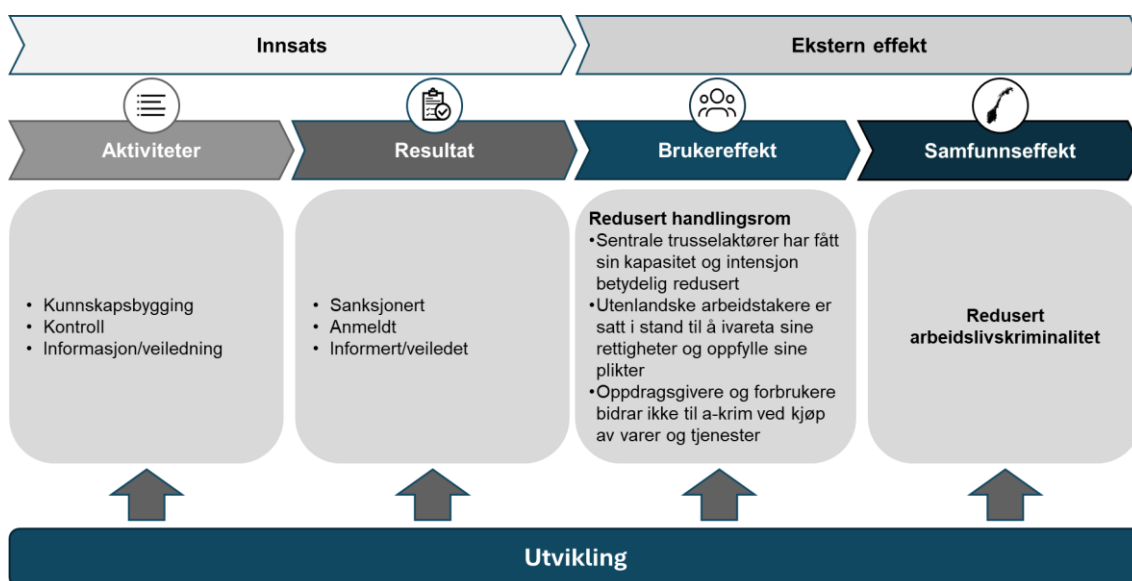
- Sentrale trusselaktører har fått sin kapasitet og intensjon betydelig redusert
- Utenlandske arbeidstakere er satt i stand til å ivareta sine rettigheter og oppfylle sine plikter
- Oppdragsgivere og forbrukere bidrar ikke til arbeidslivskriminalitet ved kjøp av varer og tjenester

Sentrale trusselaktører er et samlebegrep for den aktørgruppen etatene vurderer kan forårsake mest skade i samfunnet, og er et uttrykk for en prioritering.

For å oppnå ønskede bruker- og samfunnseffekter, krever det at etatene ikke bare jobber med operasjonelle tiltak mot de tre aktørgruppene, men også avdekker og reduserer sårbarheter i regelverk og systemer som trusselaktørene kan utnytte.

Figur 1 viser en forenklet versjon av a-krimssamarbeidets resultatkjede. Figuren viser at innsatsen i a-krimssamarbeidet skal føre til brukereffekter slik at samfunns målet oppnås. Utviklingsarbeid kan påvirke alle delene av resultatkjeden.

Figur 1: Forenklet versjon av a-krimssamarbeidets resultatkjede

Prioriteringer for 2025 - merverdi, samhandling og innsats mot kriminelle nettverk

I styringsdokumentet for 2025 ble det gitt følgende prioriteringer som har vært førende for a-krimssamarbeidet gjennom året:

- Større oppmerksomhet på å oppnå merverdi, altså skape resultater gjennom samarbeidet som den enkelte etat ellers ikke ville oppnådd alene.
- Større oppmerksomhet på aktiv samhandling mellom a-krimssenteret og etatenes linjer. Dette for å sikre felles prioritering og innsats mot de samme trusselaktørene og ivareta avstemming av sporvalg og virkemiddelbruk.
- Større oppmerksomhet på samhandling mellom a-krimssentrene både i innsatsen mot trusselaktører som opererer på tvers av geografiske grenser, og for å dele kunnskap og erfaringer.

- Prioritere å arbeide mot sentrale trusselaktører som inngår i eller disponerer kriminelle nettverk på a-krimområdet. Prioriteringen sees i sammenheng med at politiet har forsterket sin innsats mot kriminelle nettverk.
- Sikre at sentrene har en oversikt over de trusselaktørene som senteret vurderer å kunne forårsake mest skade.

Ut over disse prioriteringene har a-krimsentrene og lokale a-krimssamarbeid hatt handlingsrom for selv å bestemme innretningen på en stor del av arbeidet, blant annet ut fra lokale kunnskapsgrunnlag og prioriteringer.

Innsats mot arbeidslivskriminalitet i 2025

Merverdi og samhandling prioriteres

I 2025 har det vært økt oppmerksomhet på å styrke samhandling og hente ut merverdi gjennom alle ledd og prosesser i a-krimssamarbeidet. A-krimsentrene har blant annet jobbet med felles arbeidsrutiner og arbeidsmetodikk. Det har også vært jobbet med å styrke samhandling, kommunikasjon og informasjonsflyt mellom senterets kontrollgruppe og kunnskapsgruppe og sikre felles oppdragsforståelse. Informasjonsdeling er en viktig suksessfaktor, og kompetansen om hvilken informasjon som kan deles i samarbeidet har blitt styrket.

God samhandling mellom a-krimsentrene gjennom året har gitt erfaringsdeling og merverdi. Senterlederne har hatt månedlige møter, og det har vært løpende kontakt og samarbeid mellom medarbeidere på tvers i samarbeidet. Dette har vært sentralt for å dele erfaringer og utveksle informasjon om trusselaktører og nettverk som opererer på tvers i landet.

I sør har a-krimssenteret i Agder samarbeidet både med senteret i Tønsberg og senteret i Stavanger. Kontroll av bygg og anlegg, blant annet hyttebygging var hovedmålet, men også serveringsvirksomheter ble kontrollert. I kjølvannet av aksjonene planlegges videre samarbeid om tiltak mot trusselaktører. Dette er et eksempel på konkret samarbeid som har vært mellom sentre.

God samhandling mellom a-krimsentrene, lokale a-krimssamarbeid og etatslinjene er sentralt for å oppnå økt merverdi. I 2025 var det generelt god utvikling i samhandlingen. Samtidig varierer ressurstilgangen i etatenes linjer. Saker har også ulik kompleksitet, og enkeltsaker kan kreve større ressursallokering hos den enkelte etat. Det er viktig å videreutvikle samhandlingen for å sikre prioritering og oppfølging av felles besluttede saker, både i a-krimsentrene, lokale a-

krimsamarbeid og i etatslinjene. Det er også potensiale for å styrke deling fra etatenes linjer til sentrene og lokale samarbeid, når det gjelder øvrig kunnskap om trusselaktører og innsats som linjene gjennomfører.

For å utdype hvordan samhandlingen mellom sentrene og etatenes linjer har vært gjennom året, gis det under en kort omtale for hver av etatene. Dette endres ikke vesentlig fra år til år, og er derfor en mer generell beskrivelse.

Arbeidstilsynet

Arbeidstilsynets medarbeidere i a-krimsentrene og lokale a-krimssamarbeid gjennomfører kontroller, gir nødvendige sanksjoner og følger i utgangspunktet opp sakene selv. Det er likevel samarbeid med etatens ressurser utenfor sentrene blant annet til gjennomføring av kontroller og innhenting av informasjon i konkrete saker. Ressurser utenfor sentrene bidrar også med kunnskap- og fagkompetanse. Videre er det samarbeid med juristressurser i linjen, blant annet ved bruk av overtredelsesgebyr og politianmeldelser.

Skatteetaten

A-krimsentrene og lokale a-krimssamarbeid samarbeider med linjen i Skatteetaten for å avdekke og følge opp trusselaktører. For eksempel skjer avdekkingskontroller, og politianmeldelser i Skatteetatens linje. Videre er det et tett samarbeid mellom sentrene og Skatteetaten sin divisjon for Innkreving. De deltar med ressurser i flere sentre og er aktivt med i mange saker for å frata trusselaktører verdier som stammer fra ulovlige handlinger. Flere sentre har også et godt samarbeid med Skatteetatens skattepatrulje. Samarbeidet fører til informasjonsdeling og koordinering av operative aktiviteter, og derav mer effektiv innsats. I tillegg brukes Skattepatruljens ressurser i noen grad til innhenting av kunnskap og oppfølging av trusselaktører som senteret selv ikke har kapasitet til å kontrollere.

Nav

A-krimsentrene og lokale a-krimssamarbeid finner indikasjoner på at feilutbetalinger og trygdebedrageri fra Nav har forekommet, men for å fastslå om det har forekommet feilutbetalinger og trygdesvindler, må saken utredes nærmere. Nav-saker blir normalt ikke utredet i sentrene, men sendt linjen for videre behandling. Saker fra sentrene blir prioritert. Tverretattlig samarbeid med kontroller, informasjonsinnhenting og utredning gir forvaltningen i Nav grunnlag for opphør og tilbakekreving av ytelser der vilkårene for ytelsene ikke er eller har vært oppfylt. Slike tiltak kan hindre kapasitet og intensjon hos trusselaktørene ved at virksomhetene ikke kan fortsette å finansiere sin drift helt eller delvis gjennom offentlige velferdsmidler.

Politiet

Politidistriktene ser nytten av god samhandling mellom a-krimsentrenes kunnskapsgrupper og etterretningsmiljøene i politiet. Siden politiet har få selvstendige hjemler til å utøve forvaltningskontroll, har politidistriktene noe ulik tilnærming til hvilken kapasitet kontrollgruppene bemannes med fra politiets side. I

flere a-krimsentre utføres det etterforskning i senteret, med støtte fra politidistriktenes etterforskningsmiljøer i de større sakene. Oslo politidistrikt har et eget etterforskningsavsnitt med tilknyttet påtalejurist stedplassert på a-krimsentret i Oslo. Ved utgangen av 2025 hadde dette avsnittet 15 saker under etterforskning. Flere saker håndteres av Skattekrimprosjektet, som er lagt til Økokrim. På straffesaksfeltet følges riksadvokatens prioriteringer. Innenfor økonomisk kriminalitet skal det særlig prioriteres etterforskning mot sentrale individer og bakmenn i kriminelle nettverk og gjenger som utgjør størst trussel mot samfunnet. Påtalemyndigheten i politiet er følgelig sentral i samhandlingen mellom senter og politidistrikten. Politiet vektlegger å forebygge gjennom forvaltningsvedtak. På a-krimfeltet er det derfor ofte naturlig å samhandle med utlendingsforvaltningen. Utrykningspolitiet er en ressurs som sentrene samhandler med i stadig større grad.

Kunnskap bygges

A-krimsentrene og lokale a-krimssamarbeid bygger felles kunnskap

Rapporteringen fra a-krimsentrene og lokale a-krimssamarbeid viser at 2025 har vært et år med betydelig kunnskapsbygging. Det har vært god produksjon av kunnskaps- og etterretningsprodukter gjennom året. Dette har gitt grunnlag for å prioritere trusselaktører, virkemidler og innsats, og produktene er brukt som beslutningsstøtte. For å styrke arbeidet med kunnskapsbygging, har sentrene og lokale samarbeid også begynt å bruke felles indikatorsett med vektingsmodell for sentrale trusselaktører.

Innen kunnskapsbygging er det identifisert sentrale trusselaktører som er vurdert å inngå i kriminelle nettverk. Graden av samarbeid og informasjonsdeling med politidistrikten om kriminelle nettverk har variert, men enkelte senter har hatt godt samarbeid med politidistriktet. Arbeidet fortsetter i 2026.

Felles kunnskapsbygging er en viktig del av den tverretatlige innsatsen. Ved å kombinere data og informasjon fra Arbeidstilsynet, Nav, Skatteetaten og politiet, samt eventuelt andre etater, avdekkes blant annet modus, økonomiske sammenhenger og nettverksstrukturer som det kan være mer utfordrende for en etat å avdekke alene.

Felles kunnskapsbygging har gitt en klar merverdi gjennom økt tilfang av informasjon og et bedre bilde av kriminaliteten som utøves. Det har også gitt et bedre grunnlag for å vurdere hvilke etaters virkemidler og sanksjoner som er mest effektive i oppfølging av trusselaktører. Dette har igjen bidratt til koordinert og målrettet virkemiddelbruk.

Samlet har årets arbeid med kunnskapsbygging bidratt i innsatsen mot arbeidslivskriminalitet, og det er lagt et grunnlag for videre innsats i 2026.

Kunnskapsprodukter fra NTAES

NTAES har i løpet av 2025 levert flere kunnskapsprodukter, for eksempel «Profittmotiverte lovbrudd i arbeidslivet. Risikovurdering arbeidslivskriminalitet 2025-2028», som ble offentliggjort februar 2026. I tillegg finnes analyser som er unntatt offentlighet, jamfør offentleglova § 24 første og tredje ledd. NTAES har også utarbeidet «Indikatorsett med vektingsmodell for sentrale trusselaktører».

Kunnskapsbygging i etatenes linjer

Arbeidstilsynet

Arbeidstilsynet utarbeider jevnlig rapporter som er en del av underlaget for etatens videre prioriteringer, og som er offentlig tilgjengelige på arbeidstilsynet.no. Rapportene omfatter blant annet risikovurderinger, vurderinger av langsiktige trender og utviklingstrekk, og oppsummering av inspektørenes erfaringer fra kontroller. I tillegg har etaten en intern rapportserie om både fenomener, metoder og virkemidler innen useriøsitet og arbeidslivskriminalitet.

Skatteetaten

Skatteetaten utarbeider etterretningsinformasjon, herunder taktiske etterretningsrapporter om aktører og nettverk, risikovurderinger, spørreundersøkelser og øvrige analyser for å bygge kunnskap om kriminalitet knyttet til skatt og avgift. Kunnskapen benyttes for å identifisere og håndtere aktører, trusler, sårbarheter, risikoer og trender.

Nav

Nav utarbeider interne analyser om trender, modus og risiko for feilutbetalinger og trygdesvindler av Navs ytelser. Nav utarbeider også en egen intern trusselvurdering, hvor blant annet ulike modus innen økonomisk kriminalitet rettet mot Nav gjennomgås, og trusselaktører sin evne og vilje til å begå trygdesvindler beskrives.

Politiet

Politiet utarbeider nasjonal trusselvurdering som publiseres på politiet.no. Denne skal danne grunnlag for forebyggende samhandling med private og offentlige aktører lokalt og nasjonalt. Nasjonal trusselvurdering for 2025 omfatter flere tema som gjelder arbeidslivskriminalitet. Tilsvarende utarbeider politidistriktene egne, lokale trusselvurderinger. Disse benyttes også for prioritering i politidistriktene. I 2025 utarbeidet Økokrim en egen trusselvurdering som gjelder miljøkriminalitet. Den viser at det som karakteriseres som miljøkriminalitet, også kan ha en side mot arbeidslivskriminalitet. Eksempelvis kan brudd på miljøreguleringen innebære reduserte kostnader, som gjør at anbud vinnes på bekostning av aktører som overholder regelverket. Politiet utarbeider også etterretningsprodukt på aktørnivå, som benyttes til å prioritere etterforskningstiltak eller andre relevante tiltak.

Innsats for å redusere kapasiteten og intensjonen til sentrale trusselaktører

Om innsatsen

En stor del av innsatsen i 2025 har vært rettet mot sentrale trusselaktører, særlig trusselaktører som etatene har hatt kunnskap om at kan inngå i kriminelle nettverk. Formålet med innsatsen har vært at aktørene skal få sin kapasitet og intensjon betydelig redusert. Innsatsen har også bidratt til å hindre andre trusselaktører i å bygge kapasitet.

A-krimssamarbeidet har brukt hele porteføljen av sine virkemidler og sanksjoner. Innsatsen som er iverksatt, har vært avhengig av den enkelte sak, og hvilke virkemidler og sanksjoner som er vurdert som mest aktuelle og som har gitt mest mulig effektiv utnyttelse av de samlede ressursene i samarbeidet.

God samhandling mellom a-krimssentrene, lokale a-krimssamarbeid og etatenes linjer er nødvendig i innsatsen mot sentrale trusselaktører. I 2025 har samhandlingen blitt styrket. Sentrene har i økende grad tatt i bruk tiltaksplaner eller tilsvarende for å styrke arbeidet i tiltaksfasen og sikre felles prioriteringer og avstemming av sporvalg og virkemiddelbruk for effektivt å kunne ramme trusselaktørene.

Etatslinjene har også kontrollert og sanksjonert trusselaktører som ikke har kommet som følge av sentrene sitt arbeid. Dette kan være aktører som har blitt avdekket i etatenes analyse- og etterretningsmiljøer eller gjennom annen informasjon som etatene har fått kunnskap om. Her har det også vært samarbeid mellom etatslinjene. For eksempel kan kontrollrapporter fra en etat ha gitt grunnlag for sanksjoner fra en annen etat. Ved politianmeldelse har det gjerne vært samarbeid mellom den etaten som har anmeldt og politiet, hvis saken er blitt etterforsket og irrettført.

God koordinering og målrettet innsats over tid er nødvendig

Ofte kreves ressurser og målrettet innsats over tid for at virkemidler og sanksjoner skal ha effekt. God koordinering og felles situasjonsforståelse er trukket fram som suksessfaktorer i 2025, og har bidratt til raskere iverksettelse av tiltak. God koordinering har også bidratt til å redusere unødvendig kontrolltrykk mot bransjer og virksomheter, og gjort innsatsen mer helhetlig. Informasjonsdeling mellom etatene gjennom hele saksgangen, og tidsriktig informasjon som grunnlag for å iverksette tiltak i nåtid, har vært andre suksessfaktorer. Kartlegging av verdier i tidlig fase har også vært viktig for å kunne redusere kapasiteten til sentrale trusselaktører.

Samarbeid med andre

Samarbeid med myndigheter utenfor a-krimssamarbeidet som har kunnskap og informasjon om bransjer og aktører og andre virkemidler og sanksjoner, har vært viktig for å redusere kapasiteten til sentrale trusselaktører. Det har vært samarbeidet med blant annet Tolletaten, Statens vegvesen, Mattilsynet, Fiskeridirektoratet, Utlendingsdirektoratet, Branntilsynet, EI-tilsynet, Kystvakten og kommunene.

Fair Play bygg er etablert mange steder i landet. A-krimssentrene og lokale a-krimssamarbeid rapporterer om et godt samarbeid og jevnlig kontakt med Fair Play i 2025. De har mottatt flere tips fra Fair Play, og det er utvekslet informasjon om modus og trender innen arbeidslivskriminalitet.

Bransjer med risiko for arbeidslivskriminalitet

A-krimssentrene og lokale a-krimssamarbeid har i 2025 jobbet med sentrale trusselaktører innen bransjer som uteliv og servering, bilverksted, dekkskift og bilpleie, dagligvare, renhold, bygg og anlegg, landbruk, fiskeindustrien, transport, drosjenæringen og reiseliv. Innsats mot aktører innen oppsøkende håndverkere har også vært et viktig område for flere.

Forebyggende effekt overfor mulige trusselaktører

I arbeidet med å innhente informasjon om mulige trusselaktører og bransjer med risiko for arbeidslivskriminalitet, er det gjennomført kontroller som har ført til sanksjoner uten at aktørene har blitt vurdert å være en sentral trusselaktør. Arbeidet har likevel hatt forebyggende effekt ved at det er gitt informasjon, etatene har vært synlig ute og oppdagelsesrisikoen har fremstått som reell. Dette kan ha bidratt til å hindre at mulige trusselaktører bygger kapasitet. Tydelig kommunikasjon i media om kontroller og sanksjoner, har også vært et viktig virkemiddel for å øke opplevd oppdagelsesrisiko hos aktører som vurderer å begå lovbrudd.

Innsats for å sikre rettigheter og plikter for utenlandske arbeidstakere

Om innsatsen

Utenlandske arbeidstakere er ofte sårbare for utnyttelse. Formålet med innsatsen har vært å sikre rettigheter og plikter for utenlandske arbeidstakere.

I kontrollvirksomheten rettet mot sentrale trusselaktører, har etatene ofte truffet på utenlandske arbeidstakere, spesielt i bransjer med ufaglært arbeidskraft og

bransjer med sesongarbeidere. For eksempel har a-krimssenteret i Oslo i 2025 påtruffet arbeidstakere fra 30 ulike land.

Veiledning om rettigheter og plikter knyttet til arbeidsforhold og lønn har vært en sentral del av disse kontrollene. Etatene har i mange tilfeller fått god kontakt med arbeidstakerne, men greier ikke alltid å bygge den tilliten som trengs for å få arbeidstakerne til å fortelle om de reelle forholdene. Dette skyldes blant annet språkutfordringer og ulik kulturforståelse.

Når det under kontroll er avdekket brudd på regelverket som skal beskytte arbeidstakerne i arbeidsforholdet sitt, er dette fulgt opp med sanksjoner. Arbeidstilsynet har gitt sanksjoner ved lovbrudd knyttet til arbeidstakernes lønns- og arbeidsvilkår. Dette har blant annet ført til endringer i arbeidsavtaler, arbeidstid, lønn og overtidsgodtgjørelse. Det er også gitt sanksjoner knyttet til forhold som manglende sikkerhet på arbeidsplassen og HMS-kort. Skatteetaten har blant annet avdekket saker med manglende innberetning av lønn i a-ordningen. Dette har resultert i sanksjoner, og at arbeidstakerne har blitt innmeldt i a-ordningen. Manglende registrering av arbeidstakere i Arbeidstaker- og arbeidsgiverregisteret, er varslet til Nav Registerforvaltning som har fulgt opp virksomheten videre. Politiet har gjennomført utlendingskontroller og etterforsket ulovlig bruk av arbeidskraft og arbeid uten gyldig arbeidstillatelse. Politiet har også startet etterforskning ved mistanke om lønnstyveri.

Informasjon og veiledning i flere kanaler

I tillegg til veiledningen som er gitt under kontrollene, er arbeidstakerne henvist til Servicesenter for utenlandske arbeidstakere (SUA) hvor de kan få mer informasjon. SUA er et samarbeid mellom Skatteetaten, politiet, Arbeidstilsynet og Utlendingsdirektoratet og er førstelinje ut mot utenlandske arbeidstakere og arbeidsgivere. På hjemmesiden til SUA finner man også informasjon fra Nav om rettigheter når man jobber i Norge. Flere a-krimssentre har fått et tett samarbeid med SUA. Dette har gitt relevant og god utveksling av tips og informasjon, spesielt når det gjelder faresignaler om utnyttelse av arbeidstakere.

En undersøkelse gjennomført høsten 2025 blant over 300 besøkende ved SUA-kontorene, viste høy tilfredshet med tjenestene de mottok. Nesten 90 prosent oppga at de fikk den hjelpen de trengte, og i snitt var scoren for hvor fornøyde de var med hjelpen på 5,8 av 6 mulige poeng. Dette viser at tjenestene ved SUA holder et høyt nivå, og at brukerne møter både kvalitet og god service. SUA-etatene skal bruke resultatene fra undersøkelsen til å gjøre tjenestene enda bedre for brukerne.

Etatene har også andre kanaler for informasjon og veiledning til utenlandske arbeidstakere og arbeidsgivere, som har vært viktige gjennom 2025. Eksempel på dette er Arbeidstilsynets nettsted «Know your rights», som gir informasjon om rettigheter og plikter knyttet til arbeidsforhold i Norge på 13 språk. Arbeidstilsynet

lanserte også høsten 2025 en chatbot rettet mot utenlandske arbeidstakere som trenger informasjon på eget språk. Chatboten er tilgjengelig på norsk og elleve andre språk som er vanlige blant utenlandske arbeidstakere i Norge.

På SUA og på Skatteetatens ID-kontorer fins blant annet brosjyren «Velkommen til Norge! Informasjon til arbeidstakere fra EU og EØS-land». Brosjyren deles ut i forbindelse med pliktig oppmøte og ID-kontroll. Skattekontorene i Nordland deler ut infoskriv til utenlandske arbeidstakere ved registrering i kundemottaket for arbeid i fiskeindustrien. Her får arbeidstakerne informasjon om lønn og arbeidsvilkår. Dette er et samarbeid med a-krimsentret i Nordland, og skattekontorene varsler senteret dersom de gjennom sin dialog med arbeidstakere avdekker risiko for arbeidslivskriminalitet.

Innsats for at oppdragsgivere og forbrukere ikke skal bidra til arbeidslivskriminalitet

Om innsatsen

Formålet med innsatsen har vært at oppdragsgivere og forbrukere ikke skal bidra til arbeidslivskriminalitet ved kjøp av varer og tjenester. Innsatsen skal føre til at de har tilgang på informasjon, kunnskap om hva som kjennetegner manglende etterlevelse, at de ikke aksepterer handel med kriminelle, og at de kjenner konsekvensene av å medvirke til arbeidslivskriminalitet. Hovedinnsatsen har vært gjennomført av etatens linjer, men a-krimsentrene og lokale a-krimssamarbeid har bidratt med viktig innsats.

Samarbeid for redusert handlingsrom for arbeidslivskriminalitet

Sentrene og lokale samarbeid har i 2025 hatt løpende samarbeid med ulike aktører i arbeids- og næringslivet, arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner, oppdragsgivere og byggherrer. Dette for å dele informasjon og kunnskap om risiko for arbeidslivskriminalitet. I tillegg er det benyttet ulike kanaler for å informere om senterets arbeid og tilstedeværelse.

Et eksempel på samarbeid med oppdragsgiver er fra a-krimsentret i Vestland. I 2024 gjennomførte senteret kontroller av skoletransportsegmentet i drosjenæringen i Bergen. Resultatene ga et alvorlig bilde av situasjonen. Dette ble løftet til oppdragsgiveren Vestland fylkeskommune. I 2025 ble det gjennomført nye kontroller, denne gangen sammen med blant annet fylkeskommunen, og situasjonen var da vesentlig bedret.

Et annet eksempel er fra a-krimsentret i Nordland som har hatt direkte kontakt med byggherre og hovedentreprenører ved gjennomføring av kontroller i

byggeprosjekter. Arbeidstilsynet har delt opplysninger til disse om lovbrudd som er avdekket hos underleverandører. Senteret har fulgt opp med veiledning og informasjon om risiko og krav til seriøsitet. Resultatet er økt bevissthet hos oppdragsgivere og hovedentreprenører om ansvar og risiko, samt bedre kontroll med underleverandørkjeder.

Flere av a-krimsentrene har også hatt et samarbeid med den regionale delen av Samarbeid mot svart økonomi (SMSØ). SMSØ er et samarbeid mellom LO, NHO, KS, YS, Unio, Virke og Skatteetaten og arbeider for å redusere svart økonomi og bidra til like konkurransevilkår, gode arbeidsplasser og velferdstjenester. Informasjon og veiledning gis blant annet gjennom handlehvitt.no, Spleiselaget, Medbyggerne og i egne konferanser og kampanjer.

European Labour Authority er EUs arbeidsmarkedsbyrå. De ga høsten 2025 Medbyggerne en utmerkelse for sitt arbeid for å sikre seriøse arbeidsforhold. Medbyggerne er et samarbeid mellom Arbeidstilsynet, Skatteetaten og politiet, Vestfold og Telemark fylkeskommuner, partene i arbeidslivet og bygge- og anleggsbransjen i de to fylkene. Samarbeidet skal fremme hvitt arbeid og er et viktig supplement til den øvrige a-kriminnsatsen til etatene og a-krimsentret i Tønsberg. Medbygger UNG konferansen i 2025 samlet nærmere 400 lærlinger, elever, fagansvarlige og andre interessenter innen byggfag og ga disse kunnskap om seriøst arbeidsliv.

Politiets næringslivskontakter arbeider blant annet med å forebygge og redusere arbeidslivskriminalitet og annen kriminalitet rettet mot næringslivet. De samarbeider med flere a-krimsentre og lokale a-krimssamarbeid.

Skatteetatens landsdekkende samarbeidsavtaler er et samarbeid mellom Skatteetaten og store oppdragsgivere og entreprenører. Samarbeidet bidrar til at oppdragsgivere og entreprenører stenger ute useriøse leverandører, samtidig som de styrker sin kunnskap om valg av seriøse leverandører. I 2025 rapporterte samtlige avtaleparter at samarbeidet bidrar til at useriøse aktører holdes utenfor markedet, og betydelige restanser innbetales etter påtrykk fra Skatteetaten og samarbeidspartnerne. European Labour Authority fremhevet i 2025 samarbeidsavtalene som et «good practice»-tiltak fra Norge. Skatteetaten vurderer muligheter for å utvide samarbeidet gjennom samarbeid og informasjonsdeling med a-krimsentrene og andre relevante instanser. I 2025 ble det etablert fire pilotprosjekter for å teste tverretattlig oppfølging av store byggeprosjekter i regi av samarbeidsavtalene.

Tettpå er et tiltak på tvers av offentlige etater, partene i arbeidslivet, byggenæringen, eiendomsmeglerbransjen, finansnæringen og forbrukernes interesseorganisasjoner. Formålet er å redusere etterspørselen etter useriøs arbeidskraft i byggenæringen og bidra til et bærekraftig arbeidsliv. Dette oppnås blant annet gjennom avtaler, Tettpå-veilederen, telefontjenesten, brev i Altinn og

kampanjefilmer. I 2025 vedtok European Labour Authority å løfte Tett på inn i «Call for good practices» til inspirasjon og utvikling i andre europeiske land.

Treparts bransjeprogrammer for renhold, transport, uteliv og bilbransjen er et samarbeid mellom partene i arbeidslivet og myndighetene. Målet er å fremme gode arbeidsforhold i bransjer med utfordringer knyttet til sosial dumping og useriøsitet. I 2025 var det oppstart av et nytt bransjeprogram for jordbruk- og gartnerinæringen. Arbeidstilsynet har leder- og sekretariatsfunksjonen i alle bransjeprogrammene.

Media benyttes aktivt for å formidle informasjon

Gjennom media har a-krimssamarbeidet i 2025 formidlet råd til oppdragsgivere og forbrukere om hvordan de kan bidra ved å bevisst velge seriøse aktører. Mye av informasjonen har vært konkrete tips om hva de skal se etter ved kjøp av varer eller tjenester, og eksempler på mulige konsekvenser av å benytte seg av kriminelle aktører. Målet har vært at mediasakene skal bidra til økt bevissthet og gjøre oppdragsgivere og forbrukere bedre i stand til å identifisere risikofaktorer og sårbarheter ved kjøp av varer og tjenester.

I pressemeldinger om dekkskift og oppsøkende håndverkere ble det gitt informasjon om hvilke undersøkelser forbrukere bør gjøre før de inngår avtaler eller gjennomfører kjøp. I en pressemelding om forhold i serveringsbransjen ble forbrukere oppfordret til å ta imot eller be om kvittering fra kasseapparatet. Det ble også gitt veiledning om hva de bør være oppmerksomme på ved betaling via Vipps og ved hjemlevering. Forbrukere er også informert om risikoer ved å benytte seg av oppsøkende håndverkere.

Øvrige tiltak rettet mot oppdragsgivere og forbrukere

Arbeidstilsynet forvalter godkjenningsordninger og registre for virksomheter som tilbyr renholdstjenester og manuell bilpleie, hjulskift og hjullagring, og bemanningsforetak. Arbeidstilsynet forvalter også ordninger med HMS-kort. Man kan søke i registrene for å finne godkjente tilbydere, og etterspørre HMS-kort. Etaten fører tilsyn med offentlige og private oppdragsgivere, for å bedre lønns- og arbeidsvilkårene i leverandørkjeder. Dette er tiltak som i 2025 har bidratt til å forebygge arbeidslivskriminalitet.

A-krimssentrene har gjennomført tiltak som direkte berører oppdragsgivere og forbrukere. Det er for eksempel tatt utlegg i kundefordringer hos oppdragsgiver for utestående krav hos oppdragstaker. Flere oppdragstakere har betalt utestående krav til det offentlige frivillig, når de er gjort kjent med at det vil tas utlegg i oppdragsgivers kundefordringer. Dette for ikke å miste fremtidige oppdrag.

Det er også gjennomført avdekkingskontroller hos oppdragsgivere, for å vurdere riktigheten av fradragsført inngående merverdiavgift. Når kontrollen har vist at det

foreligger uriktig fradragsføring av merverdiavgift, har denne blitt nektet fradragsført og tilbakekrevd fra oppdragsgiver.

Politiet har i samarbeid med Skatteetaten etterforsket et mindre antall saker med mistanke om at kunder har medvirket til skatteunndragelser.

Synligheten av a-kriminnsatsen

2025 kan oppsummeres som et svært godt år for synligheten til a-kriminnsatsen. Særlig a-krimsentrene har nådd ut med mye relevant og nyttig informasjon om kontroller, funn, trender og forbrukerveiledning.

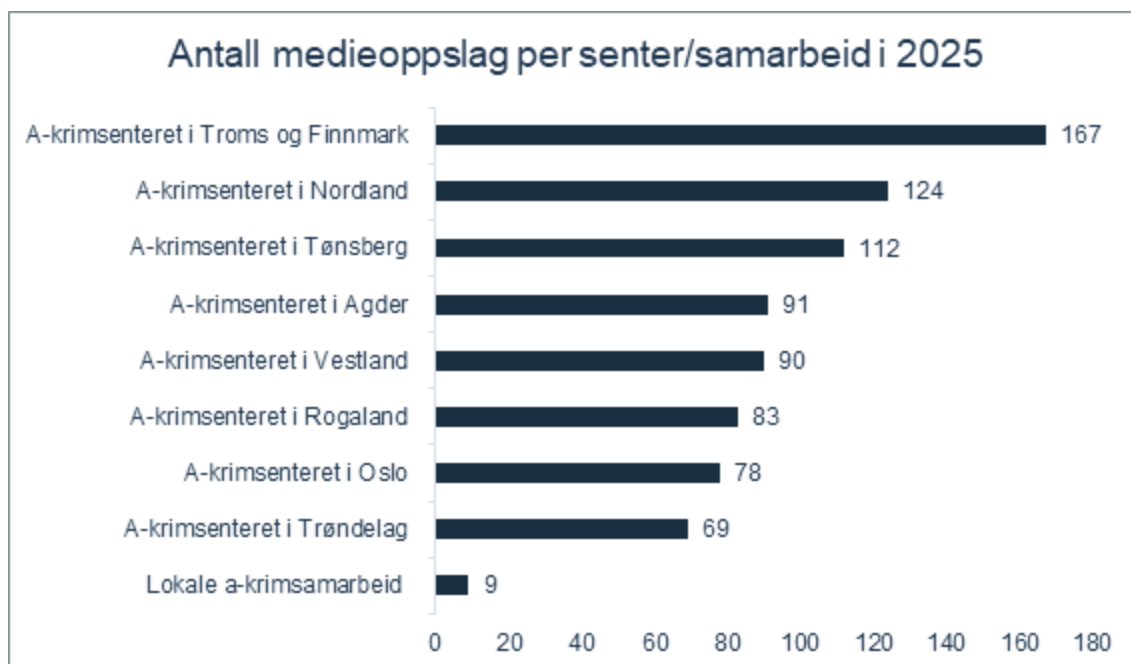
Samlet sett er det registrert 1 013 medieoppslag som omtalte a-krimssamarbeidet i 2025. Omtale av a-krimsentrene har økt med omtrent 71,5 prosent, fra 490 saker i 2024 til 823 saker i 2025. Se figur 2 som viser antall medieoppslag per a-krimssenter og for lokale a-krimssamarbeid i 2025.

Temaer som oppsøkende håndverkere, nordlysturisme, skole- og pasientkjøring og matvarehandel har generert størst oppmerksomhet. PR-scoren er 6,1. Dette er et svært godt resultat på en skala fra minus 10 til pluss 10, som måler vinklingen av innholdet, rekkevidden til det aktuelle mediet og hvor stor rolle sentrene og de lokale samarbeidene spiller i oppslagene.

Det er det proaktive arbeidet som har bidratt mest til den økte synligheten. Pressemeldinger, aktivt innsalg og det å la mediene følge samarbeidet under kontroller, er effektive virkemidler for å nå ut med informasjon. Når sentrene jobber proaktivt, får de som regel god respons, og budskapene videreformidles, særlig i lokale medier. Flere saker får også nasjonal oppmerksomhet, selv om de har utspring i lokal geografi.

Den delen av opplevelsesturismen som kalles nordlysturisme, står for en betydelig del av økningen i antall mediesaker. Samtidig viser tallene at a-krimssamarbeidet gjennomgående har oppnådd større synlighet i 2025 enn året før.

Figur 2: Antall medieoppslag per a-krimsenter og for lokale a-krimsamarbeid i 2025

A-kriminnsats og såkalt nordlysturisme har vist seg å være en svært effektiv kombinasjon for å oppnå synlighet. Oppmerksomheten har vært temmelig unik, og både nasjonale og internasjonale medier har vist stor interesse for temaet. Innsatsen til a-krimsentrene i Troms og Finnmark og i Nordland har gitt mediene gode muligheter til å delta på aksjoner, og det har blitt lagt til rette for dette så langt det har vært praktisk mulig. Det har gitt media muligheten til å komme tett på kontrollvirksomheten og å kunnet illustrere sakene med egne bilder. Dette har igjen resultert i en rekke medieoppslag.

Eksempler på innsats

Innsats mot et nytt risikoområde - opplevelsesturisme

A-krimsenteret i Troms og Finnmark utarbeidet i 2024 en etterretningsrapport (unntatt offentlighet, jmfør offentleglova § 24 første og tredje ledd) som pekte ut havfisketurisme, hvalsafari og nordlysturisme som tre segmenter med forhøyet risiko for arbeidslivskriminalitet. Rapporten ga grunnlag for beslutning om felles prioritering.

Senteret har i 2025 utført over 100 kontroller innen nordlysturismesegmentet i Troms fylke. Dette er en næring som har hatt en eksplosiv vekst. Det har vært tett dialog med destinasjonsselskap, NHO og andre samarbeidende etater. Kunnskaps- og kartleggingsarbeidet har allerede gitt grunnlag for å beslutte tiltak mot flere aktører. Senteret har fortløpende delt informasjon om indikatorer, hypoteser og

operative erfaringer med a-krimssenteret i Nordland som også har hatt innsats i samme næring.

A-krimssenteret i Troms og Finnmark har gjennom 2025 også jobbet med et større kunnskapsarbeid (unntatt offentlighet, jmfør offentleglova § 24 første og tredje ledd). De har kartlagt trusselaktører, modus og situasjonsbilde for Troms og Finnmark. Videre har senteret utarbeidet en aktørrapport innen havfisketurisme (unntatt offentlighet, jmfør offentleglova § 24 første og tredje ledd) basert på tidligere års kontroller. På bakgrunn av kunnskapsarbeidet er det besluttet hvilke aktører det skal prioriteres innsats mot.

Senteret har også gjennomført kontroller innen havfisketurisme og hvalsafari. Kontrollene resulterte ikke i større saker for senteret. Hvalsafarikontroller ble gjort i samarbeid med Kystvakten, Fiskeridirektoratets sjøtjeneste, operativ utlendingsenhet og grensekontroll i Troms politidistrikt og linjeressurser fra Arbeidstilsynet med kompetanse på dykking.

Disse kontrollene var nybrotsarbeid og avdekket juridiske problemstillinger av relevans for flere av etatene. Det var også viktig for senteret å få oversikt over samarbeidende etaters regelverk, virkemidler og sanksjoner innen de tre risikosegmentene, med fokus på merverdi av samarbeidet. Senteret har derfor, i samarbeid med en rekke andre myndigheter, utarbeidet tre regelverksrapporter (unntatt offentlighet, jmfør offentleglova § 24 første og tredje ledd) innen segmentene. Dette har styrket kunnskapsgrunnlaget for aktørrettede tiltak og samhandlingen med samarbeidende etater, og er også delt med øvrige a-krimssentre.

Tilbakemeldinger fra næringen indikerer at kontroller, der myndighetene opptrer samlet, har en god preventiv effekt. I kombinasjon med en målrettet og offensiv mediestrategi, med særlig fokus på kontroll og resultater, vurderer a-krimssenteret i Troms og Finnmark at de har oppnådd effekt i en stadig voksende næring, og hindret nye trusselaktører i å bygge kapasitet. Senteret har også mottatt tilbakemeldinger om at flere nye aktører som vurderte etablering i 2025, har valgt å utsette oppstart til alle lovpålagte plikter og registreringer er oppfylt. Det viser at kontrollarbeidet og kommunikasjonen har bidratt til økt bevissthet og ansvarlighet i markedet. I tillegg har synlighet i media bidratt til å sette utfordringer i næringen på dagsorden, noe som også har gitt økt bevissthet rundt problematikken nasjonalt.

Senteret har også, sammen med Tromsø kommune, samlet innspill fra Troms fylkeskommune, Norsk institutt for naturforskning, Rissa Citizen Science, Tromsø guideforening, Visit Tromsø og Statens vegvesen og utarbeidet en veileder for turoperatører, «Nordlysveilederen». Formålet er å gi turoperatører og de som driver nordlysguiding en samlet oversikt over relevante lovverk, trafikkregler og forventet adferd på veiene, i naturen og i lokalsamfunnene. Initiativet er svært godt tatt imot av næringen. Veilederen vil inngå i videre veiledningsarbeid under kontroller.

Sakskompleks - sentrale trusselaktører innen transport

Saken har bakgrunn i et kunnskapsarbeid som a-krimssenteret i Nordland gjennomførte innenfor varebiltransport. Det ble rettet fokus mot en spesifikk aktør i Narvik. Etter en omfattende kartlegging høsten 2022, anmeldte Skatteetaten seks personer. Disse var knyttet til opprettelsen av 35 stråselskaper som var brukt til å sende fiktive merverdiavgiftmeldinger på til sammen cirka 5,6 millioner kroner. Det ble også sendt en underrettelse til politiet om mistanke om hvitvasking eller heleri.

Det ble inngått en operativ samarbeidsavtale mellom Skatteetaten og politiet, og gjennomført en større aksjon i februar 2023 med ransaking, beslag og varetektsfengsling. Saken ble etterforsket av politiressursene på a-krimssenteret i Nordland i samarbeid med et saksteam fra Skatteetaten. Dette inkluderte blant annet etterforskning i utlandet (Romania og Spania).

I tillegg til grovt skattesvik ble det tatt ut tiltaler knyttet til Nav-bedragerier, økonomisk utroskap, heleri og ID-krenkelse. Den grove utnyttelsen av ressursvake rumenere ble også lenge vurdert av riksadvokaten opp mot mulig menneskehandel.

Det har vært viktig å begrense det økonomiske tapet, og Skatteetaten og politiet har aktivt brukt sine virkemidler for å sikre verdier i form av eiendommer, gull og kontanter. Gjennom dette fikk de sikret nesten hele utbyttet fra den kriminelle aktiviteten.

Flere av sakene i komplekset har vært i retten, og hovedsaken i Narvik tingrett i 2025. Det foreligger nå rettskraftige dommer på 4 personer, og hovedmannen ble dømt til 3 år og 11 måneder fengsel og inndragning av verdier.

Saken har fått stor oppmerksomhet i lokale medier og er brukt mye både for intern erfaringsdeling og eksternt i foredrag, samt i undervisningsopplegg ved Politihøgskolen i Bodø og i Oslo.

Flere etater i felles innsats mot sentral trusselaktør

Flere etater startet innsats mot en aktør i bilbransjen i mars 2023. Aktøren hadde flere konkurser bak seg. Det var også mistanke om blant annet hvitvasking, trygdesvindler og manglende innrapportering av lønn. Statens vegvesen hadde mistanke om at teknisk leder ikke alltid hadde vært til stede når virksomheten EU-godkjente biler.

Virksomheten hadde fem ansatte og hadde drevet i cirka ett år da a-krimssenteret gjennomførte kontroll i mars 2023. Operativ utlendning hos politiet, Branntilsynet, Eltilsynet og Statens vegvesen deltok også i kontrollen. I september 2025 ble det gjennomført oppfølgingskontroll fra flere av de samme etatene.

Flere av de ansatte som var på arbeid under kontrollen, var oppført som sykmeldte og hadde søkt om sykepenger fra Nav. Ansatte hadde liten eller ingen lønnsinnberetninger i a-meldingen, mens personallister og timeregistrering viste at de hadde vært på jobb hver dag, ofte opp mot 9-10 timer om dagen. Statens vegvesen avdekket at teknisk leder ikke hadde vært til stede når virksomheten EU-godkjente biler. Det ble også avdekket flere brudd på andre regelverk.

Virksomheten ble i etterkant fulgt opp med sanksjoner fra alle etatene som deltok i kontrollen. Skatteetaten gjennomførte avdekkingskontroller og er i ferd med å etterberegne inntekt på antatt daglig leder på cirka 4 millioner kroner og på to ansatte med cirka 3 millioner kroner til sammen. Nav har fulgt opp stønadsforhold og stanset stønad for to av de ansatte, og krevd feilutbetalinger tilbakebetalt.

Virksomheten har store skatte- og avgiftsrestanser, blant annet store restanser fra en tvangsmulkt ilagt av Arbeidstilsynet, og det vurderes om virksomheten skal begjæres konkurs. Anmeldelse av antatt daglig leder er også til vurdering. Den samlede oppfølgingen fra alle etatene har gjort det vanskelig for aktøren å fortsette drift uten å innrette seg etter lover og regler.

Innsats mot sentral trusselaktør med bruk av flere virkemidler

Arbeidstilsynet gjennomførte observasjoner etterfulgt av kontroll for å avdekke hvem som arbeidet i virksomheten. Under kontrollen snakket Arbeidstilsynet med arbeidstakerne og dokumenterte forhold i virksomheten. Det ble avdekket at ingen av arbeidstakerne var innmeldt i Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret til tross for at de opplyste at de hadde arbeidet på stedet i flere måneder eller år. I etterkant ble informasjonen delt med Nav som iverksatte tvangsmulkt overfor virksomheten. Det ble samtidig avdekket at flere arbeidstakere mottok ytelser fra Nav. Skatteetaten fikk informasjon om at arbeidstakerne ikke hadde vært innskrevet i personallisteboken på tidspunktet da kontrollen ble gjennomført.

Dokumentasjon fra kontrollen avdekket også forhold i lokalet som ikke oppfylte krav til ventilasjon og kjemikaliehåndtering. Det elektriske anlegget på verkstedet var ikke i forsvarlig befatning. Dette ble meldt til det lokale EI-tilsyn, som gjennomførte en egen kontroll. Her ble det avdekket feil og mangler, noe som for aktøren medførte kostnader å rette opp.

Skatteetaten fikk informasjon om at arbeidstakerne hadde arbeidet vesentlig mer enn det innmeldt lønn tilsa. Skatteetaten sanksjonerte blant annet for manglende innrapportering av lønn, og gjennomførte også bokettersyn. Bokettersynet avdekket fiktiv fakturering og uteholdt omsetning.

Arbeidstilsynets medarbeidere i a-krimssenteret samarbeidet med etatens ressurser i linjen og gjennomførte en kontroll der det ble gitt pålegg om å installere ventilasjon i arbeidslokalet. Virksomheten fikk også vedtak om stans i arbeidet inntil krav om tilgang til personlig verneutstyr og rutiner for bruk var oppfylt. Samtidig ble det

gjennomført kontroll av forhold knyttet til lønns- og arbeidsvilkår. Samlet førte dette til overtredelsesgebyr og tvangsmulkt.

Alle virkemidler og sanksjoner førte til at aktøren i sum fikk store krav rettet mot seg. Disse ble deretter innfordret av Skatteetaten sin divisjon for Innkreving. Det påløp også betydelige kostnader for utbedring av manglene. I denne saken ble det vurdert at virksomheten som ble ansett for å være en sentral trusselaktør, fikk redusert sin kapasitet betydelig.

Innsats mot oppsøkende håndverkere og dom i sak mot sentrale trusselaktører i bransjen

Oppsøkende håndverkere som tilbyr tjenester til forbrukere, er en type virksomhet som har risiko for arbeidslivskriminalitet. Håndverkerne tilbyr gjerne alt fra utvendig husvask, til renovering og fasadearbeid, og teppesalg, ofte mot forskuddsbetaling. Noen er useriøse aktører som ikke har nødvendige fagkunnskaper, og som bevisst unndrar skatter og avgifter, og utnytter arbeidstakere. De fleste forbrukere gjennomfører ikke en grundig bakgrunnssjekk og risikerer dermed å bli svindlet.

Innsats i 2025

A-krimsentret i Stavanger har i flere år rettet innsats mot oppsøkende håndverkere. Dette ble videreført i 2025 og senteret mottok over 70 tips knyttet til denne bransjen. Tipsene resulterte i flere kontroller som er fulgt opp i senteret. Innsatsen har blant annet bidratt til å hindre svart arbeid, mulig svindel og mulig overfakturerings. Det er gitt overtredelsesgebyr og tvangsmulkt som kan gi grunnlag for innkreving. Politiet har opprettet straffesak på hvitvasking. Typiske brudd er:

- usikret arbeid i høyden
- unnlatelse av å svare på Arbeidstilsynets krav om opplysninger, noe som gjør det vanskelig å kontrollere lønn og arbeidstid
- manglende registrering i Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret
- manglende innlevering av skattemelding merverdiavgift
- manglende registrering av eventuelle lønnsutbetalinger i a-ordningen
- uregistrert omsetning

Senteret har i løpet av 2025 også bygget mye kunnskap om aktører og modus. God synlighet i media har vært viktig for å advare forbrukere mot å kjøpe tjenester fra oppsøkende håndverkere, og for å veilede om hvordan man skal ta riktige valg. Politiet har i tillegg hatt dialog med hyttebestyrere og byggevareforretninger om oppsøkende-problematikken. Senteret har gjennom media også bedt forbrukere om tips på oppsøkende håndverkere som er observert i nærområdet. Arbeidet har gitt grunnlag for videre innsats i 2026.

Dom i sak mot sentrale trusselaktører i bransjen

Våren 2023 mottok senteret tips fra en kunde som hadde benyttet en oppsøkende håndverker med et godt tilbud. Arbeidet som ble utført, var så dårlig at kunden

anmeldte forholdet. Politiets medarbeidere i senteret startet etterforskning. Samtidig bidro Arbeidstilsynet med å foreta kontroller på bakgrunn av flere tips, og det ble gitt sanksjoner som pålegg, stans på grunn av overhengende fare for liv og helse, og overtredelsesgebyr. Både Arbeidstilsynet og Skatteetaten delte informasjon fra kontroller med politiet. Etterforskningen avdekket store bedragerier, og absolutt alt viste seg å være svart arbeid.

Høsten 2025 kom det dom i saken i Sør-Rogaland tingrett etter omfattende etterforskning mot fem personer som var anklaget for ulike former for økonomisk kriminalitet. En av personene ble dømt for grovt bedrageri av en kunde for over 5 millioner kroner. I tillegg ble personen dømt for grovt skattesvik, grov hvitvasking og grovt heleri. Dommen er på 4 år og 4 måneder i fengsel, samt inndragning og erstatningskrav på flere millioner kroner. To andre personer ble også dømt, mens to ble frifunnet. Saken er et godt eksempel på multikriminalitet.

Innsats over flere år mot en sentral trusselaktør innen bygg

A-krimssenteret har siden 2021 fulgt opp en sentral trusselaktør innen byggebransjen. Aktøren var innehaver og daglig leder i en virksomhet som hadde et stort oppdrag på et bygg som ble bygget for en offentlig virksomhet. Arbeidstakerne var ansatt i små stillinger, og fikk stønad fra Nav samtidig som det ble innberettet litt lønn fra virksomheten. Det var mistanke om at de jobbet mer enn det som ble innberettet. Det var også mistanke om at aktøren bygget kapasitet ved å kjøpe og selge boliger privat, og at ansatte i virksomheten gjorde jobben med å pusse opp disse boligene.

Senteret gjennomførte flere kontroller på byggeplassen. Det ble gjort observasjoner for å dokumentere arbeidstid. Saken ble prioritert for videre oppfølging. At bygget skulle brukes av en offentlig virksomhet, bidro til prioriteten.

Det ble i 2021 ilagt tvangsmulkt fra Arbeidstilsynet for manglende svar på krav om opplysninger. Nav kontrollerte opplysninger i antall arbeidstimer oppgitt i meldekortene til de ansatte som ble påtruffet i arbeid, opp mot observerte arbeidstimer i perioden. Linjen i Skatteetaten startet en kontroll høsten 2022, gjennomførte sikring og analyse av elektroniske spor (SAES) og hadde bistand fra senteret ved oppstart av kontrollen. Senteret gjorde noen tverretatlige kontroller parallelt med Skatteetaten sin kontroll. Det ble ilagt tvangsmulkt fra Arbeidstilsynet også i 2024.

Sommeren 2024 fattet Skatteetaten vedtak om tillegg i omsetningen for virksomheten på 1,9 millioner kroner, og økning i merverdiavgift på 450.000 kroner. Endringen gjaldt for årene 2019 til 2022. Alminnelig inntekt for innehaver ble økt med 3,7 millioner kroner for samme periode. Skatteetaten anmeldte innehaver av virksomheten høsten 2024.

Høsten 2023 delte Skatteetaten informasjon med Nav som da fikk tilgang til dokumentasjon på utført arbeid. Nav har etter dette hatt to saker mot personer som har jobbet for virksomheten, samtidig som de mottok stønad. For disse ble det tilbakekrevd til sammen 185.000 kroner i sykepenger og arbeidsavklaringspenger. Opplysningene inneholdt også dokumentasjon på et fiktivt arbeidsforhold. For et ektepar der mannen jobbet for virksomheten, ble lønn innberettet på ektefelle. Ektefellen tok ut sykepenger og foreldrepenger på bakgrunn av det fiktive arbeidsforholdet. Kontrollen fra Nav medførte tilbakekreving av 800.000 kroner. Ektefellen, mannen og innehaver av virksomheten ble anmeldt av Nav.

I 2025 startet politiet etterforskning av begge sakene. Det er gjort ransaking, pågripelse og beslag. Saken er fortsatt under etterforskning.

Innsats mot tilretteleggere for bud som tar oppdrag for Wolt og Foodora - bud

Som kjent gjennom media foretok Oslo politidistrikt i 2025 en kartlegging av bud som tar oppdrag for Wolt og Foodora. Den avdekket at tilretteleggere utenfor de to selskapene sørger for rekruttering av det som kan være sårbare personer for å arbeide som bud, ofte med mål om å unngå skatter og avgifter. I møte med Wolt og Foodora ble det identifisert flere tiltak de vil iverksette for å redusere eller fjerne sårbarheter som tilretteleggerne utnytter. Det er avdekket sårbarheter knyttet til utstedelse av D-nummer og utenlandsregistrerte kjøretøy, som bør følges opp av relevante myndigheter.

Oslo politidistrikt har fortsatt å vie problemstillingen oppmerksomhet. Blant annet har ordenspatruljene avdekket at tredjelandsborgere uten arbeidstillatelse har vært bud. Noen av disse har blitt enten utvist eller bortvist fra Norge. Slik er det forebygget at ulovlig arbeid finner sted.

Tematikken som beskrives i eksempelet, er problemstillinger som også vurderes i de samarbeidende etatene.

Innsats mot låne- og stønadsbedragerier - banker

Oslo politidistrikt, Skatteetaten og Nav har i 2025 gjennomført et prosjekt knyttet til deling av opplysninger om enkeltpersoner og deres arbeidsgivere for å avverge låne- og stønadsbedragerier, mot henholdsvis bankene, Nav og Skatteetaten. Gjennom dette arbeidet er det forebygget bedragerier av store summer.

Arbeidet må også ses på som en oppfølging av NTAES sin rapport «Registermanipulasjon» fra 2024. Arbeidet har i hovedsak foregått i etatslinjene, men også involvert a-krimsentret i Oslo og det lokale a-krimssamarbeidet i Romerike, Follo og Østfold.

Dette arbeidet treffer områder også utenfor selve a-krimtematikken.

Utvalgte nøkkeltall for innsatsen

Dette kapittelet viser utvalgte nøkkeltall for a-krimssamarbeidets innsats for årene 2024 og 2025. Tallene reflekterer innsats utført av den enkelte etat, av a-krimssentrene og lokale a-krimssamarbeid.

Kontroller og sanksjoner mot arbeidslivskriminalitet

A-krimssamarbeidet har i 2025 benyttet kontroll til ulike formål som å avdekke brudd på regelverket, få kunnskap og skape etterlevelse gjennom synlighet og tilstedeværelse.

Hva kontrollerer etatene

Arbeidstilsynet kontrollerer om virksomheter oppfyller kravene i regelverk om arbeidsmiljø, allmenngjort lønn og oppdragsgiveres plikter. Kontrollene rettet mot arbeidslivskriminalitet er som regel stedlige og uanmeldte, for å observere faktiske forhold og intervju og veilede arbeidstakere på arbeidsplassen. Ved avdekkede brudd på regelverket kan Arbeidstilsynet reagere med pålegg, som eventuelt følges opp med pressmidler som tvangsmulkt eller stans, stans ved overhengende fare, overtredelsesgebyr eller politianmeldelse.

Skatteetatens kontroller har ulikt formål og innretning avhengig av kontrolltype. Utvidede kontroller er kontroll av bokføringspliktige hvor den skattepliktige må fremlegge opplysninger som kan ha betydning for bokføring eller skatteplikt. De fleste utvidete kontroller er formalkontroller for å verifisere om virksomheten overholder sine formelle plikter. Avdekkingskontroller er en mer tidkrevende og dyptgående utvidet kontroll. Formålet er å avdekke materielle feil på skatte- og avgiftsområdet. Der brudd på regelverket avdekkes, kan Skatteetaten følge opp med fastsetting, sanksjoner eller politianmeldelser.

Nav avdekker mulig trygdesvindler knyttet til arbeidslivskriminalitet gjennom utredning av tips og meldinger fra blant annet a-krimssentrene og lokale a-krimssamarbeid, og andre myndigheter. Nav mottar ofte tips og bekymringsmeldinger om a-krimrelatert trygdesvindler fra de andre etatene i samarbeidet, som behandles i linjen. Nav gjennomfører også stedlige kontroller, men har ikke umiddelbare virkemidler som sentrene kan benytte. Saker fra sentrene oversendes derfor til linjen for videre utredning og eventuell sanksjon. Dette kan være stans i utbetaling og tilbakekreving av utbetalt stønad. Alvorlige forhold blir politianmeldt.

Politiet foretar kontroller opp mot mulige brudd på utlendingsloven og andre forvaltningshjemler som ligger til politiet, og bidrar i kontroller langs vei. Politiet har imidlertid ikke mulighet til å hente ut informasjon om denne aktiviteten.

Antall kontroller og sanksjoner

Tabell 1 viser antall kontroller etatene har rettet mot arbeidslivskriminalitet i 2024 og 2025.

Tabellen viser at det er utført kontroller slik at innsatsen treffer bredt, samtidig som det er gjennomført dyptgående avdekkingskontroller. Summen av antall kontroller mot arbeidslivskriminalitet er lavere i 2025 enn året før. Dette kan tilskrives mer komplekse saker og en tydelig prioritering for a-krimsentrene og lokale a-krimssamarbeid gjennom styringsdokumentet for 2025. Innsatsen skulle særlig rettes mot sentrale trusselaktører som inngår i eller disponerer kriminelle nettverk på a-krimområdet. Det medfører mer forarbeid og koordinering før man kan iverksette målrettet innsats mot denne aktørgruppen.

Arbeidstilsynet og Skatteetaten har i 2025 økt antall kontroller mot risikoområder som kan grense til arbeidslivskriminalitet. Arbeidstilsynet har blant annet gjennomført et betydelig antall kontroller for å forhindre useriøsitet og sosial dumping. Disse kontrollene fremgår ikke av tabellen, men bidrar til å forebygge arbeidslivskriminalitet.

Tabell 1: Utvalgte kontroller mot arbeidslivskriminalitet

Etat	Kontroll	2024	2025
Arbeidstilsynet	Antall kontroller	1424	1317
Nav	Antall kontrollsaker opprettet	552	615
Nav	Antall stedlige kontroller	488	384
Skatteetaten	Antall utvidede kontroller (lukkede og påbegynte)	5242	4279
Skatteetaten	Herav antall avdekkingskontroller	450	331
Samlet	Samlet antall kontroller	7706	6926

Tabell 2 viser utvalgte sanksjoner mot arbeidslivskriminalitet i 2024 og 2025.

Tabellen viser at for flere av sanksjonene er både antall og beløp avdekket i 2025 redusert. Reduksjonen i totalt avdekket beløp utenom merverdiavgift skyldes at det i 2024 ble avdekket et beløp på over 200 millioner kroner i en sak.

Antall overtredelsesgebyr og tilhørende beløp har samlet sett økt. Selv om det er færre antall vedtak fra Nav om feilutbetaling i 2025 enn 2024, er gjennomsnittsbeløpet per vedtak økt betraktelig, noe som kan tyde på at innsatsen har vært rettet mot mer alvorlige og komplekse saker. Det samme gjelder

overtredelsesgebyrer fra Arbeidstilsynet. Ettersom det kan ta tid å utrede og fatte vedtak, kan resultatene for 2025 være et resultat av innsats fra tidligere år.

Tabell 2: Utvalgte sanksjoner utstedt mot arbeidslivskriminalitet. Merket n/a indikerer at tallet er midlertidig utilgjengelig på grunn av overgang til nytt IT-system.

Etat	Sanksjon	2024	2025
Arbeidstilsynet	Antall vedtak - pålegg	1482	1202
Arbeidstilsynet	Antall vedtak - pressmidler	583	262
Arbeidstilsynet	Antall vedtak - stans ved overhengende fare	120	78
Arbeidstilsynet	Antall vedtak - overtredelsesgebyr	169	145
Arbeidstilsynet	Beløp overtredelsesgebyr	17 355 160	23 123 340
Nav	Antall vedtak - feilutbetaling	121	64
Nav	Beløp i feilutbetalingsvedtak	24 943 000	19 110 382
Nav	Antall vedtak - stans av ytelser	7	2
Nav	Antall vedtak - overtredelsesgebyr om manglende registrering i Arbeidstaker- og arbeidsgiverregisteret	85	120
Skatteetaten	Totalt avdekket beløp inntekt, arbeidsgiveravgift og formue (grunnlag) etter utvidet kontroll	645 356 000	318 772 000
Skatteetaten	Totalt avdekket merverdiavgift (beregnet) etter utvidet kontroll	79 393 000	57 135 000
Skatteetaten	Antall vedtak - med tilleggsskatt etter utvidet kontroll (andel skjerpet tilleggsskatt i parentes)	196 (46,4%)	228 (42,1%)
Skatteetaten	Antall vedtak - bokføringspålegg etter utvidet kontroll (antall tvangsmulkt i parentes)	85 (39)	64 (n/a)
Skatteetaten	Beløp tvangsmulkt etter bokføringspålegg fra utvidet kontroll	2 945 000	n/a
Skatteetaten	Antall vedtak - med overtredelsesgebyr etter formalkontroll, personallistekontroll (andel i parentes)	335 (46,3%)	433 (53,0 %)
Skatteetaten	Beløp overtredelsesgebyr etter formalkontroll personallistekontroll	4 414 000	6 521 000
Skatteetaten	Antall vedtak - med formelle konsekvenser etter utvidet kontroll (andel i parentes)	998 (26,6%)	771 (29,8 %)

Tabell 3 viser antall politianmeldelser etatene har levert knyttet til arbeidslivskriminalitet i 2024 og 2025. Ettersom det ikke finnes tilgjengelig informasjon om politiets egne anmeldelser, er disse utelatt fra tabellen.

Tabellen viser at Arbeidstilsynet har sendt noen flere anmeldelser i 2025 enn året før. Antallet for Nav er omtrent uendret. Skatteetaten rapporterer imidlertid færre anmeldelser i 2025 direkte på a-krimområdet. Dette kan henge sammen med Skatteetatens prioritering av tilgrensede kriminalitetsområder, som ikke er tatt med her. Anmeldelsene kan også være et resultat av innsats fra tidligere år. Det er derfor behov for å vurdere antall anmeldelser over flere år for å vite om nedgangen er en vedvarende trend.

Tabell 3: Politianmeldelser etatene har levert knyttet til arbeidslivskriminalitet

Etat	Anmeldelser	2024	2025
Arbeidstilsynet	Antall anmeldelser	7	10
Nav	Antall anmeldelser	22	20
Skatteetaten	Antall anmeldelser	65	38
Samlet	Antall anmeldelser	94	68

Informasjon og veiledning mot arbeidslivskriminalitet

A-krimssamarbeidet bidrar til å gi veiledning og informasjon i kontroller, samarbeid og øvrige kanaler. Informasjon og veiledning gis til enkeltpersoner og virksomheter, til grupper og større målgrupper.

Tabell 4 gir en oversikt over utvalgte resultater av informasjons- og veiledningstiltak som bidrar til å forebygge arbeidslivskriminalitet. Kun aktiviteter med tallfestede resultater er inkludert i tabellen.

Tabellen viser at informasjons- og veiledningsarbeidet er styrket på flere områder. Informasjon spres bredt og til relevante målgrupper. Synlighet og tilstedeværelse i mediene er styrket og har nå en særdeles god PR- score på 6,1.

Tabell 4: Informasjon og veiledning i ulike kanaler

Kanal	Hva	Indikator	2024	2025
Servicesenter for utenlandske arbeidstakere (SUA)	Et samarbeid mellom Arbeidstilsynet, politiet, Skatteetaten og UDI som tilbyr arbeidstakere veiledning for å jobbe i Norge	Antall henvendelser:	70 292	64 028
Tettpå:	Tettpå: har avtaler med kommuner og banker og gir forbrukere informasjon for å redusere etterspørselen etter useriøs arbeidskraft i byggebransjen	Antall avtaler: Antall telefoner Antall brev: Ant.visn.kamp:	25 6 500 82 300 5 000 000	29 5 800 82 800 7 200 000
Skatteetatens landsdekkende avtaler	Avtaler med oppdragsgivere for å gi disse kunnskap om valg av seriøse leverandører	Antall avtaler:	29	31
Skatteattester	Attester med opplysninger om leverandørers skatt og avgift. Gis via landsdekkende avtaler	Antall attester:	138 000	186 149
Medbyggerne (SMSØ Vestfold og Telemark)	Et samarbeid mellom offentlig sektor, partene i arbeidslivet og byggebransjen i Vestfold og Telemark for et seriøst arbeidsliv	Ant. sertifiserte varehus: Ant. sertifiserte bedrifter:	34 267	34 266
Arbeidstilsynets chatbot	Flerspråklig og KI-basert chatbot hvor utenlandske arbeidstakere kan få veiledning på eget språk	Antall henvendelser:	Ingen data	73 087
Arbeidstilsynets kontaktskjema	Skriftlige henvendelser om rettigheter og plikter i arbeidslivet på Arbeidstilsynets kontaktskjema. Dette finnes på fem språk	Antall besvarte henvendelser:	Ingen data	3 426
Spleiselaget	Spleiselaget tilbyr undervisningsopplegg om skatt og arbeidsliv for unge.	Antall elever:	20 860	19 430
Arbeidstilsynets registre over godkjente virksomheter	Registre basert på Arbeidstilsynets godkjenningsordninger, for at oppdragsgivere og forbrukere kan finne godkjente tilbydere for tjenester der godkjenning er lovpålagt (bemanning, renhold og bilpleie).	Antall godkjente søknader:	Ingen data	2 316
handlehvitt.no	Nettside for privatmarkedet initiert av SMSØ, om skatt og avgift.	Antall visninger:	43 000	56 400
spleiselaget.no	Nettside for ungdom om skatt og arbeidsliv	Antall visninger:	332 000	233 880
knowyourrights.no	Nettside for utenlandske arbeidstakere om rettigheter og plikter i norsk arbeidsliv, oversatt til 13 språk	Antall personer:	190 000	160 000
medbyggerne.no	Nettside for interessenter i byggebransjen for å fremme hvitt arbeid og bekjempe arbeidslivskriminalitet	Antall visninger:	Ingen data	22 773
Medieomtale	Medieoppslag om a-krimssamarbeidet	Antall oppslag: PR-score:	595 5,9	1013 6,1

Vurdering av måloppnåelse: brukermål

Formålet med dette kapittelet er å gi en vurdering av den samlede a-kriminnsatsen opp mot de tre brukermålene. Vurderingen baserer seg på tilgjengelig informasjon om endringer hos aktørgruppene.

Sentrale trusselaktører sin kapasitet og intensjon

Hovedinnsatsen i a-krimssamarbeidet er rettet mot sentrale trusselaktører. Formålet med innsatsen er at aktørene skal få sin kapasitet og intensjon betydelig redusert.

Det er utfordrende å vurdere om innsatsen mot sentrale trusselaktører har redusert deres kapasitet og intensjon. Aktørene forsøker å skjule sine handlinger, og effekten av innsatsen kan påvirkes av mange og sammensatte forhold. Tilgjengelig informasjon gir kun et begrenset bilde av endringer i sentrale trusselaktører sin kapasitet og intensjon.

For å vurdere endringer i kapasitet og intensjon hos sentrale trusselaktører, benyttes informasjon om straffeforfølgelse og innkreving for den samlede a-kriminnsatsen, spørreundersøkelser i næringslivet, samt a-krimssentrenes og de lokale a-krimssamarbeidenes egenvurdering av innsatsen.

Det finnes kun informasjon om antall strafferettslige reaksjoner på politianmeldelser fra Arbeidstilsynet, Nav og Skatteetaten. Politiets straffesaksstatistikk knytter seg til straffebud, og det er ikke mulig å hente ut statistikk isolert til arbeidslivskriminalitet. Politiet avdekker og mottar anmeldelser som angår arbeidslivskriminalitet, og etterforsker disse i tråd med riksadvokatens prioriteringer for å finne ut om det er begått straffbare forhold eller ikke.

Når det gjelder informasjon om å ta verdier, finnes det kun informasjon om Skatteetatens innkrevde beløp knyttet til utlegg, arrest, erstatninger og konkurs som følge av saker fra a-krimssentrene og tidvis fra lokale a-krimssamarbeid. Beløp innbetalt etter dialog registreres manuelt, og det finnes dermed ikke konsis informasjon om disse beløpene som kan følges over tid. Det betales imidlertid inn betydelige beløp etter dialog. I 2024 ble det registrert et innbetalt beløp på 75 millioner kroner etter dialog. I 2025 er det registrert et innbetalt beløp på 64 millioner kroner etter dialog.

Tabell 5 viser tilgjengelige indikatorer for å vurdere sentrale trusselaktører sin kapasitet og intensjon for arbeidslivskriminalitet. Indikatorene er valgt ut etter hva som er mulig å tallfeste. Det kan ta tid å utstede strafferettslige reaksjoner og kreve inn beløp, og tabellen kan vise effekter av innsats fra tidligere år.

Tabellen viser at flere politianmeldelser avgjøres med strafferettslig reaksjon. Dette kan skyldes den målrettede dreiningen mot mer alvorlige saker i straffesporet. Beløp sikret er redusert. Størst er nedgangen i antall saker med utlegg og sikret beløp etter utlegg. I saksutplukkene til a-krimsentrene er det ikke avgjørende at aktørene har verdier. I 2025 har det vært flere saker enn tidligere fra sentrene som omhandler utenlandske aktører som ikke har restanser eller verdier i Norge. Dette kan føre til reduserte beløp. I tillegg har Skatteetaten sin divisjon for Innkreving gjennomgått en omorganisering høsten 2025. Dette kan ha påvirket resultatene.

Tabell 5: Indikatorer på sentrale trusselaktører sin kapasitet og intensjon for arbeidslivskriminalitet

Etat	Indikator	2024	2025
Arbeidstilsynet	Antall anmeldelser innenfor arbeidslivskriminalitet avgjort med strafferettslig reaksjon (andel strafferettslige reaksjoner av totale reaksjoner, i parentes)	6 (55 %)	2 (15%)
Arbeidstilsynet	Antall kontroller innenfor arbeidslivskriminalitet med reaksjon innfridd	581	440
Nav	Antall anmeldelser avgjort med strafferettslig reaksjon (andel strafferettslige reaksjoner av totale reaksjoner, i parentes)	8 (67%)	14 (58%)
Nav	Innspart beløp i feilutbetalingssaker knyttet til arbeidslivskriminalitet	4 536 531	5 247 877
Skatteetaten	Antall anmeldelser avgjort med strafferettslig reaksjon (andel strafferettslige reaksjoner av totale reaksjoner, i parentes)	36 (56%)	33 (72%)
Skatteetaten	Antall sikret ved utlegg, arrest og erstatningskrav og krav som grunnlag for konkursbegjæringer - i saker som har sitt utspring fra a-krimsentre og lokale a-krimssamarbeid	363	264
Skatteetaten	Beløp sikret ved utlegg, arrest og erstatningskrav og krav som grunnlag for konkursbegjæringer, i saker som har sitt utspring fra a-krimsentre og lokale a-krimssamarbeid	108 946 000	43 097 000

Tabell 6 viser tilgjengelige indikatorer relatert til næringslivets opplevelse av handlingsrommet for unndragelse av skatt og avgift. Med unndragelse menes her tilfeller hvor virksomheter med vilje gir uriktige eller ufullstendige opplysninger om faktiske forhold som har betydning for fastsettelse av skatt og avgift. Resultatene er hentet fra Skatteetatens spørreundersøkelse om unndragelser av skatt og avgift (Skrim-undersøkelsen).

Tabellen viser at over 50 prosent opplever at det er vanskelig å unndra, og over 50 prosent opplever at oppdagelsesrisikoen ved unndragelser er høy. Det er ingen signifikante endringer sammenlignet med fjoråret.

Tabell 6: Indikatorer på næringslivets opplevelse av handlingsrommet for arbeidslivskriminalitet
Kilde: Skrim-undersøkelsen

Indikator	2024	2025
Andel virksomheter som oppgir at de tror det er vanskelig å unndra skatt og/eller avgift i sin bransje	52%	50%
Andel virksomheter som oppgir at det er sannsynlig at en virksomhet i sin bransje blir oppdaget den unndrar skatt og/eller avgift	53%	50%
Andel virksomheter som oppgir at det er sannsynlig at en virksomhet i sin bransje blir straffet dersom den blir oppdaget i å unndra skatt og/eller avgift	63%	63%

I tillegg til informasjonen over, har a-krimsentrene og lokale a-krimssamarbeid anslått virkningen av deres innsats på kapasiteten og intensjon til sentrale trusselaktører på en skala fra 1 til 5 der 1=ingen virkning og 5=svært god virkning. I 2024 vurderte de innsatsen i gjennomsnitt til 4. Da var vurderingene var på tilsvarende nivå som året før. I 2025 vurderer de også innsatsen i gjennomsnitt til 4.

Samlet er det indikasjoner på at effekten av a-krimssamarbeidets innsats for å redusere kapasiteten og intensjonen til sentrale trusselaktører, er på tilsvarende nivå som året før.

Utenlandske arbeidstakers rettigheter og plikter

Formålet med innsatsen mot utenlandske arbeidstakere er at de skal være satt i stand til å ivareta sine rettigheter og oppfylle sine plikter.

For å vurdere innsatsen benyttes informasjon fra kontroller, med eventuelle sanksjoner, informasjons- og veiledningstiltak, spørreundersøkelser i næringslivet, samt a-krimsentrenes og de lokale a-krimssamarbeidenes egenvurdering av innsatsen.

Det har samlet sett vært noe mindre kontrollaktivitet i 2025 enn i 2024. Færre kontroller medfører at de samarbeidende etatene er mindre fysisk tilgjengelige for sårbare arbeidstakere ute på arbeidsplassene.

Tabell 7 viser antall registrerte arbeidstakere i virksomheter med innfridde reaksjoner i Arbeidstilsynets kontroller innenfor arbeidslivskriminalitet. Om lag 440 virksomheter med totalt cirka 6 000 registrerte arbeidstakere har iverksatt tiltak for å ivareta arbeidstakers rettigheter etter kontroll i 2025. Dette er noe lavere enn i 2024, både på grunn av færre kontroller og færre avdekkede brudd på regelverket. Antallet omfatter både norske og utenlandske arbeidstakere.

Tabell 7: Indikator for at utenlandske arbeidstakere er satt i stand til å ivareta sine rettigheter og oppfylle sine plikter

Indikator	2024	2025
Antall arbeidstakere i virksomheter som har innfridd reaksjoner fra Arbeidstilsynet (avrundet)	7 800	6 000

Tabell 8 viser utvalgte resultater fra Skatteetatens undersøkelse i næringslivet om etterlevelse, rapportering, oppdagelsesrisiko og tillit (SERO). Tabellen viser hvor vanlig eller uvanlig næringslivet opplever ulike regelverksbrudd som rammer arbeidstakere i sin bransje. Det er ingen signifikante endringer i næringslivets opplevelse av dette sammenlignet med året før.

Tabell 8: Indikatorer for næringslivets opplevelse av ulike regelverksbrudd. Kilde: SERO

Indikator	2024	2025
Andel virksomheter som oppgir at brudd på HMS-regler er vanlig	22%	22%
Andel virksomheter som oppgir at brudd på bestemmelser om lønnsvilkår er vanlig	20%	19%
Andel virksomheter som oppgir at brudd på bestemmelser om innleie er vanlig	19%	21%
Andel virksomheter som oppgir at svart arbeid er vanlig	14%	15%
Andel virksomheter som oppgir at brudd på bestemmelser om trygdeytelser er vanlig	13%	13%
Andel virksomheter som oppgir at bruk av arbeidere uten lovlig oppholds- eller arbeidstillatelse er vanlig	9%	11%

Når det gjelder vurderingen a-krimsentrene og lokale a-krimssamarbeid har av egen innsats mot utenlandske arbeidstakere, vurderes også denne å være på samme nivå som året før. På en skala fra 1 til 5 der 1=ingen virkning og 5=svært god virkning vurderes innsatsen i gjennomsnitt til 3. Flere sentre oppgir at det er utfordrende å vurdere effekten av informasjon og veiledning ettersom at de ikke vet om informasjonen tas i bruk. I tillegg gjør språkutfordringer seg ofte gjeldende når utenlandske arbeidstakere påtreffes under kontroller.

Samlet er det indikasjoner på at effekten av a-krimssamarbeidets innsats for å ivareta utenlandske arbeidstakeres rettigheter og plikter, er på tilsvarende nivå som året før.

Oppdragsgivere og forbrukeres kjøp av varer og tjenester

Formålet med innsatsen mot oppdragsgivere og forbrukere er at de ikke skal bidra til arbeidslivskriminalitet ved kjøp av varer og tjenester.

For å vurdere innsatsen mot oppdragsgivere og forbrukere, benyttes resultater fra spørreundersøkelser i næringslivet og blant forbrukere, samt a-krimsentrenes og de lokale a-krimssamarbeidenes egenvurdering av innsatsen.

Tabell 9 viser utvalgte resultater fra flere spørreundersøkelser. Undersøkelsen av de landsdekkende avtalene retter seg kun til de 31 avtalepartene i samarbeidet.

Tabellen viser ingen signifikante endringer i andelen sammenlignet med fjoråret.

Tabell 9: Indikatorer for om oppdragsgivere og forbrukere bidrar til arbeidslivskriminalitet.
Kilder: DFØs anskaffelsesundersøkelse, SMSØs forbrukerundersøkelse om svart arbeid, Skatteetatens undersøkelse av landsdekkende samarbeidsavtaler, Skatteetatens undersøkelse om skattekriminalitet (Skrim-undersøkelsen). Celler er merket n/a ettersom undersøkelsene kun gjennomføres annet hvert år.

Kilde	Indikator	2024	2025
Anskaffelses-undersøkelsen (offentlig sektor)	Hvor ofte ivaretar virksomheten kontraktsoppfølging ved å gjennomføre følgende oppgaver: Kontroll av lønns- og arbeidsvilkår der det er relevant. Gjennomsnitt på en skala der 1 = aldri, 2 = sjeldent, 3 = av og til, 4 = ofte og 5 = alltid.	3,3	n/a
Forbruker-undersøkelsen om svart arbeid	Andel forbrukere som i løpet av de to siste årene oppgir at de har kjøpt svart arbeid	6%	n/a
Forbruker-undersøkelsen om svart arbeid	Andel forbrukere som oppgir at de synes det er akseptabelt å kjøpe eller tilby svart arbeid	8%	n/a
Forbruker-undersøkelsen om svart arbeid	Andel forbrukere som oppgir at de kjenner noen i sin familie, kollegaer, naboer, venner eller andre som i løpet av de siste to årene har kjøpt svart arbeid	22%	n/a
Undersøkelse - landsdekkende samarbeidsavtaler	Andel oppdragsgivere som oppgir at de er enig i at samarbeidsavtalen bidrar til avvisning eller utestenging av useriøse aktører	100%	96%
Skrim-undersøkelsen	Andel virksomheter som oppgir at de er enig i at er det sosialt akseptabelt å unndra skatt og avgift i sin bransje	5%	6%
Skrim-undersøkelsen	Andel virksomheter som oppgir at de i stor grad opplever at kunder i bransjen etterspør svart arbeid, varer eller tjenester.	3%	4%
Skrim-undersøkelsen	Andel virksomheter som oppgir at de i stor grad opplever at virksomheter i bransjen tilbyr svart arbeid, varer eller tjenester.	3%	3%
Skrim-undersøkelsen	Andel virksomheter som oppgir at de i stor grad opplever at Skatteetaten samarbeider med næringsaktører i bransjen for å hindre muligheten til å unndra skatt og avgift.	21%	22%

Når det gjelder a-krimsentrene og lokale a-krimssamarbeid sin egen vurdering av innsatsen, vurderer de denne i gjennomsnitt til 4 på en skala fra 1 til 5 der 1=ingen virkning og 5=svært god virkning. Dette er en økning sammenlignet med fjoråret da innsatsen ble vurdert i gjennomsnitt til 3. Dette indikerer at innsatsen som gjøres i sentrene og lokale samarbeid, fører til at oppdragsgivere og forbrukere i mindre grad bidrar til arbeidslivskriminalitet ved kjøp av varer og tjenester.

Vurdering av måloppnåelse: samfunnsmål

Denne årsrapporten har vist at a-krimssamarbeidets innsats er koordinert og målrettet. Samarbeidet gir merverdi gjennom økt tilfang av informasjon og en styrket kunnskap om kriminaliteten som utøves og hvilke virkemidler og sanksjoner som er mest effektive for å redusere arbeidslivskriminalitet. Innsatsen treffer alle tre aktørgruppene.

Det har vært en nedgang i antall kontroller og avdekket beløp, men det er ikke indikasjoner på at dette har gitt utslag som reduserte effekter hos aktørgruppene. Det kan imidlertid ta tid å utrede og fatte vedtak. Resultater og effekter i 2025 kan dermed skyldes innsats fra tidligere år. Tilsvarende kan det være at innsats som er gjennomført i 2025, først gir resultater senere.

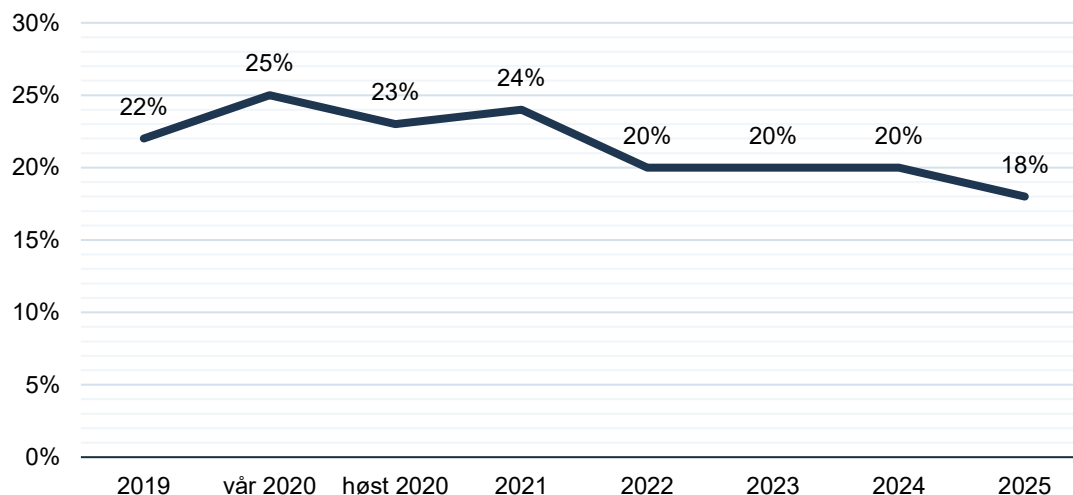
Det er utfordrende å vurdere hvorvidt arbeidslivskriminaliteten er redusert. En utvikling mot multikriminelle aktører som begår flere typer lovbrudd innen flere forskjellige bransjer eller sektorer, medfører en utvidelse av kriminalitetsformer og kriminalitetsomfang. Lovbrudd skjules blant annet ved å manipulere dokumentasjon, bruk av stråpersoner, proforma virksomheter og ved å ha stor grad av kontroll over arbeidstakere. Globalisering og digitalisering legger forholdene til rette for grensekryssende transaksjoner og virksomhet. Samlet gir dette et komplisert kriminalitetsbilde. Kriminaliteten er ikke direkte observerbar, og omfanget påvirkes av mange og sammensatte forhold.

Spørreundersøkelser kan benyttes for å få indikasjoner på respondenters opplevelser av omfanget av arbeidslivskriminalitet, og hvordan disse opplevelsene endres over tid. Respondentenes opplevelse av kriminalitet kan imidlertid være et resultat av hvor synlig eller skjult kriminaliteten er, fremfor å representere et reelt bilde av kriminaliteten. Det er likevel viktig å følge med på respondenters opplevelse da opplevelser kan påvirke atferd, og korrigerende innsats kan være nødvendig.

I SERO blir respondenter fra næringslivets spurt om hvor vanlig arbeidslivskriminalitet er i egen bransje.

Figur 3 viser resultatene fra undersøkelsen. Figuren viser at en stadig lavere andel av respondentene oppgir at arbeidslivskriminalitet er vanlig i sin bransje. I 2025 er det 18 prosent som oppgir at arbeidslivskriminalitet er vanlig. Sammenlignet med våren 2020 er dette en signifikant reduksjon i andelen som oppgir at arbeidslivskriminalitet er vanlig.

Figur 3: Andel virksomheter som har svart vanlig på spørsmål om hvor vanlig arbeidslivskriminalitet er i egen bransje. Kilde: Sero, 2019 - 2025

Profittmotiverte lovbrudd i arbeidslivet - risikovurdering 2026-2028

NTAES sin rapport "[Profittmotivert kriminalitet i arbeidslivet. Risikovurdering 2026-2028](https://ntaes.no)" (ntaes.no, PDF) danner et kunnskapsgrunnlag for at politiet og kontrolletatene skal kunne vurdere tiltak for å forebygge og bekjempe arbeidslivskriminalitet.

Truslene som beskrives i risikovurderingen, knyttes til profittmotiverte lovbrudd som gjennomføres i arbeidslivet og rammer samfunnets grunnleggende samfunnsstrukturer, næringslivet og den enkelte arbeidstaker. En rekke ulike typer lovbrudd kan knyttes til arbeidslivskriminalitet, og kompleksiteten varierer. Trusselen øker når kriminalitet skjer systematisk gjennom legale strukturer. Sårbarheter som trusselaktørene kan utnytte, er blant annet en uklar forståelse av begrepet arbeidslivskriminalitet, manglende registerkvalitet, utnyttelse av sårbare arbeidstakere, gråsoner i arbeidslivet og offentlig etterslep.

Rapporten inneholder en beskrivelse av to fremtidsscenarioer. Disse viser at arbeidslivskriminalitet trolig vil bli mer utfordrende å forebygge og bekjempe. Dette skyldes særlig ny teknologi og kriminelles tilgang til nye markeder. Slik vil det i tiden fremover være viktig at politiet og etatene har kunnskap og ressurser til å effektivt forebygge og bekjempe fremtidens arbeidslivskriminalitet.